

Ir. J.G.M. Helder

HINDERWETVERGUNNINGEN EN INTENSIEVE VEEHOUDERIJ

Een onderzoek naar de ontwikkeling van het aantal hinderwetvergunningen op bedrijven met intensieve veehouderij in de periode 1976 - 1981 in enkele Gelderse gemeenten

Mededeling no.276

November 1982

SIGN: L 27-276
EX. NO: C
MLV:

Landbouw-Economisch Instituut
Afdeling Structuuronderzoek
Conradkade 175 - 2517 CL Den Haag
Postbus 29703 - 2502 LS Den Haag
Telefoon 070 - 614161

Prijs f 11,-

REFERAAT

HINDERWETVERGUNNINGEN EN INTENSIEVE VEEHOUDERIJ

Een onderzoek naar de ontwikkeling van het aantal hinderwetvergunningen op bedrijven met intensieve veehouderij in de periode 1976-1981 in enkele Gelderse gemeenten.

Helder, ir. J.G.M.

Den Haag, Landbouw-Economisch Instituut, 1982

21 blz., tab.

In aansluiting op een eerder onderzoek van het Landbouw-Economisch Instituut, uitgevoerd in 1976, is in Gelderland in een aantal gemeenten nagegaan hoeveel bedrijven met intensieve veehouderij in 1981 over een hinderwetvergunning beschikten en in hoeverre er ten aanzien van enkele kenmerken verschil bestaat tussen bedrijven met en bedrijven zonder hinderwetvergunning.

Het percentage bedrijven met intensieve veehouderij in de gemeenten van onderzoek dat over een hinderwetvergunning beschikte is in de periode 1970-1981 toegenomen van 26 tot 59. Op basis van het aantal tot eind 1981 ingediende aanvragen mag worden aangenomen dat in de loop van 1982 ongeveer 70% van de bedrijven over een hinderwetvergunning zal beschikken.

Onder de bedrijven zonder hinderwetvergunning komen relatief meer kleine bedrijven, nevenberoepsbedrijven, bedrijven zonder opvolger en bedrijven met een bedrijfshoofd van 50 jaar of ouder voor dan onder de bedrijven met een hinderwetvergunning.

Intensieve veehouderij/Hinderwet/Gelderland

1.	INLEIDING	5
2.	OPZET ONDERZOEK EN VERSLAG	6
3.	HET AANTAL BEDRIJVEN MET HINDERWETVERGUNNING	7
	3.1 Ontwikkeling sedert 1976	7
	3.2 Enkele achtergronden	8
	3.3 Bedrijven waar geen verandering heeft plaatsgehad	8
	3.4 Bedrijven met verandering in de bedrijfsleiding	8
	3.5 Bedrijven met verandering in de bedrijfsopzet	9
4.	KENMERKEN VAN BEDRIJF EN BEDRIJFSHOOFD IN RELATIE TOT DE AANWEZIGHEID VAN EEN HINDERWETVERGUNNING	10
	4.1 Bedrijfstype en hinderwetvergunning	10
	4.2 Produktieomvang en hinderwetvergunning	11
	4.3 De opvolgingssituatie en hinderwetvergunning	12
	4.4 Leeftijd en beroepsgroep van het bedrijfshoofd en hinderwetvergunning	12
5.	DE BEDRIJVEN ZONDER HINDERWETVERGUNNING	14
	5.1 Kenmerken van bedrijf en bedrijfshoofd	14
	5.2 Mogelijke omvang van de intensieve veehouderij	15
6.	SAMENVATTING	18
	BIJLAGEN	20

1. INLEIDING

In 1976 heeft het Landbouw-Economisch Instituut een onderzoek verricht naar de invloed van bestemmingsplannen voor het buitengebied en van de Hinderwet op de ontwikkeling van de intensieve veehouderij 1). Dit onderzoek is uitgevoerd in die delen van Nederland waar de intensieve veehouderij een belangrijk deel van de totale agrarische produktie vormt, namelijk in de provincies Gelderland en Noord-Brabant en in delen van de provincies Overijssel, Utrecht en Limburg.

Uit dat onderzoek kwam onder meer naar voren, dat in de gemeenten van onderzoek het percentage bedrijven met intensieve veehouderij, dat over een hinderwetvergunning beschikte, op de Veluwe 39 bedroeg, in Oost-Gelderland 12 en in het Rivierengebied 22. Het is aannemelijk dat sedert 1976 het percentage bedrijven met een hinderwetvergunning is toegenomen. Over de mate van deze toename bestond echter geen informatie.

Voor de bedrijven met intensieve veehouderij die nog geen hinderwetvergunning hebben, geldt met ingang van 1 november 1981 een gewijzigde Hinderwet, die zwaardere voorwaarden stelt voor het verkrijgen van een hinderwetvergunning dan de Hinderwet van vóór 1 november 1981.

Voorts is in het begin van 1982 door het provinciaal bestuur van Gelderland een "Knelpuntencommissie toepassing Hinderwet op landbouwbedrijven" ingesteld die onder meer tot taak heeft te zoeken naar aanvaardbare oplossingen voor representatieve probleemgevallen.

Gegeven de hier geschetste situatie achtte het Consulentenschap voor de Varkens- en de Pluimveehouderij in Gelderland het gewenst nadere informatie te krijgen over de mate waarin bedrijven met intensieve veehouderij in deze provincie momenteel over een hinderwetvergunning beschikken en over enkele aspecten van de bedrijven met en zonder hinderwetvergunning. Dit leidde tot het voorstel het genoemde onderzoek van het Landbouw-Economisch Instituut van 1976 ten aanzien van de hinderwetvergunningen in Gelderland te actualiseren.

Het onderzoek is uitgevoerd door het Landbouw-Economisch Instituut met medewerking van het Consulentenschap voor de Varkens- en de Pluimveehouderij in Gelderland.

F.M. de Noord (LEI) verzamelde en verwerkte de gegevens met medewerking van J. ten Barge (CVP). De analyse en de verslaggeving werd verricht door ir. J.G.M. Helder (LEI).

1) Ir. J.G.M. Helder: "De invloed van bestemmingsplan en Hinderwet op de ontwikkeling van de intensieve veehouderij". Publikatie 2.145 LEI, Den Haag 1981.

2. OPZET ONDERZOEK EN VERSLAG

In dit onderzoek wordt een beperkt deel van het in hoofdstuk 1 genoemde onderzoek van het Landbouw-Economisch Instituut herhaald. Er is nagegaan of de bedrijven met intensieve veehouderij een hinderwetvergunning hebben en er zijn gegevens verzameld over enkele kenmerken van deze bedrijven (omvang, type, opvolgingssituatie) en hun bedrijfshoofden (leeftijd, beroepsgroep).

Voorts is nagegaan welke bedrijven met intensieve veehouderij in de periode 1976 - 1981 een ander bedrijfshoofd hebben gekregen, welke bedrijven zijn opgeheven ofwel de intensieve veehouderij hebben afgestoten en welke bedrijven nieuw zijn gevestigd ofwel met intensieve veehouderij zijn begonnen. Het doel hiervan is na te gaan of deze veranderingen enige samenhang hebben met het al of niet aanwezig zijn of aangevraagd hebben van een hinderwetvergunning.

De stand van zaken met betrekking tot de verleende hinderwetvergunningen wordt gegeven per 1 november 1981. In verband met de wijziging van de Hinderwet met ingang van die datum, heeft de Provinciale Raad voor de Bedrijfsontwikkeling in de Landbouw in Gelderland voordien alle agrariërs gewezen op de komende wetswijziging, waarmee de voorwaarden voor het verkrijgen van een vergunning worden verzaard, en op het belang derhalve om nog vóór die datum een aanvraag voor een hinderwetvergunning in te dienen. Dan zou de beoordeling van de aanvraag nog op basis van de dan geldende Hinderwet plaatshebben. Dit heeft geleid tot een aanzienlijke stroom van aanvragen voor een hinderwetvergunning.

Om nu inzicht te krijgen in zowel de "normale" ontwikkeling voor het aantal bedrijven met hinderwetvergunning in de periode 1976 - 1981, als in het resultaat van de attendering van de Provinciale Raad voor de Bedrijfsontwikkeling, wordt de situatie met betrekking tot de verleende hinderwetvergunningen gegeven per 1 november 1981. Daarnaast wordt het aantal bedrijven gegeven waarvan op die datum een aanvraag voor een hinderwetvergunning in behandeling was plus het aantal bedrijven dat alsnog tot 1 januari 1982 een aanvraag voor een hinderwetvergunning heeft ingediend.

In het genoemde onderzoek van het Landbouw-Economisch Instituut van 1976 was Gelderland ingedeeld in drie deelgebieden. In ieder deelgebied waren gemeenten gekozen waarin het onderzoek is uitgevoerd. Dit waren de volgende deelgebieden en gemeenten.

Deelgebied	Keuzegemeenten	Aantal bedrijven (1981)
Veluwe	Barneveld	910
Oost-Gelderland	Bergh, Neede, Ruurlo	640
Rivierengebied	Appeltern, Druten, Horssen	144

De in het onderzoek betrokken bedrijven dienden 10 of meer sbe intensieve veehouderij te hebben.

Voor het huidige onderzoek zijn dezelfde keuzegemeenten genomen en de bedrijven dienden evenals in 1976 tenminste 10 sbe intensieve veehouderij te hebben.

In dit verslag wordt eerst (hoofdstuk 3) de stand van zaken met betrekking tot het aantal bedrijven met en zonder hinderwetvergunning gegeven, waarbij verschillen tussen de gemeenten per deelgebied en verschillen in verband met verandering van bedrijfsleiding e.d. aan de orde komen. In de volgende paragraaf worden enkele kenmerken van de bedrijven met en zonder hinderwetvergunning vergeleken. In de laatste paragraaf wordt nader ingegaan op de kenmerken van de bedrijven en hun bedrijfshoofden, die nog geen hinderwetvergunning hebben.

3. HET AANTAL BEDRIJVEN MET HINDERWETVERGUNNING

3.1 Ontwikkeling sedert 1976

In 1976 had 26% van de bedrijven met intensieve veehouderij in de keuzegemeenten een hinderwetvergunning. In 1981 (per 1 november 1981) was dat percentage gestegen tot 59 1). Het percentage bedrijven met een hinderwetvergunning is dus ruim verdubbeld.

De aanvragen voor een hinderwetvergunning die in verband met de wijziging van de Hinderwet en naar aanleiding van de attendering daarop door de Provinciale Raad voor de Bedrijfsontwikkeling in de Landbouw in Gelderland zijn ingediend gedurende de laatste maanden van 1981 (zie ook hoofdstuk 2) zijn afkomstig van 11% van de bedrijven met intensieve veehouderij. Ten tijde van het onderzoek (2e kwartaal 1982) was het merendeel van deze aanvragen al ingewilligd. De indruk bestaat dat het resterende deel van de aanvragen in het algemeen ook zal worden ingewilligd. Dat betekent, dat in de loop van 1982 circa 70% van de bedrijven met intensieve veehouderij in de keuzegemeenten over een hinderwetvergunning zal beschikken.

In onderstaande tabel zijn deze percentages gegeven voor de keuzegemeenten per deelgebied.

Tabel 3.1 Percentage bedrijven met hinderwetvergunning aanwezig of aangevraagd

Keuzegemeenten in het deelgebied	1976	1981	
	Vergunning aanwezig	Vergunning aanwezig	Vergunning aangevraagd
Veluwe	39	68	5
Oost-Gelderland	12	49	19
Rivierengebied	22	44	12
Totaal	26	59	11

De gemeente van onderzoek op de Veluwe heeft ten aanzien van het percentage bedrijven met een hinderwetvergunning nog steeds een voorsprong op de gemeenten van onderzoek in de andere deelgebieden, maar in Oost-Gelderland benadert het percentage bedrijven met vergunning samen met het percentage aangevraagde vergunningen dat op de Veluwe. In het Rivierengebied is de groei van het percentage bedrijven met een hinderwetvergunning wel sterk geweest, maar er is nog een duidelijke achterstand ten opzichte van de twee andere deelgebieden. Mogelijk speelt hierbij in het Rivierengebied een rol dat er relatief veel bedrijven met intensieve veehouderij zijn die nabij de bebouwde kom of in lintbebouwing of op een andere plaats met een bepaalde woonfunctie zijn gelegen (31% in het Rivierengebied, t.o. 14% in Oost-Gelderland en 10% op de Veluwe. Gegevens 1976). Een hinderwetvergunning wordt dan niet aangevraagd wegens het risico van een weigering, met alle gevolgen van dien voor het bedrijf.

- 1) De percentages bedrijven met hinderwetvergunning in de gemeenten van onderzoek per deelgebied mogen niet worden gelijkgesteld aan de percentages bedrijven met hinderwetvergunning voor alle gemeenten in de betreffende deelgebieden. Het is namelijk niet bekend of de keuzegemeenten ten aanzien van het percentage bedrijven met een hinderwetvergunning representatief zijn voor het deelgebied waarin zij liggen. Ook het percentage van alle keuzegemeenten mag derhalve niet worden gelijkgesteld aan het percentage voor geheel Gelderland.

3.2 Enkele achtergronden

Om enig nader inzicht te krijgen in de achtergronden van het al of niet aanwezig zijn van een hinderwetvergunning is voor de periode 1976-1981 o.a. nagegaan in hoeverre wisseling van bedrijfs hoofd en nieuwvestiging daarop invloed hebben en in hoeverre opgeheven bedrijven over een hinderwetvergunning beschikten. De resultaten van dit deel van het onderzoek zijn weergegeven in de volgende tabel.

Tabel 3.2 Percentage bedrijven met vergunning aanwezig of aangevraagd in relatie tot stichting, opheffing en verandering in de leiding of de opzet van het bedrijf.

Aard van de verandering	1976	1981		Totaal	Aantal bedr.
	Verg. aanw.	Verv. aanw.	Verg. aangevr.		
Geen verandering	31	59	11	70	1256
Overdracht aan (schoon)zoon	18	48	17	65	87
Overdracht aan overigen	41	67	8	75	39
Maatschap aangegaan of ontbonden	24	76	14	90	42
Nieuw bedrijf gesticht	-	70	7	77	122
Begonnen met intensieve veehouderij	-	50	12	62	117
Bedrijf opgeheven	16	-	-	-	115
Intensieve veeh. afgestoten	12	-	-	-	277
Leegstand in 1976	-	35	10	45	31
Leegstand in 1981	18	51	-	51	51
Alle bedrijven	26	59	11	70	-

In de volgende toelichting op de tabel wordt eerst (3.3) ingegaan op de bedrijven waar geen verandering in de bedrijfsleiding en/of de bedrijfsopzet heeft plaatsgehad; voorts (3.4) op de bedrijven met verandering in de bedrijfsleiding en vervolgens (3.5) op de bedrijven met verandering in de bedrijfsopzet, waaronder ook nieuwvestiging en opheffing is begrepen.

3.3 Bedrijven waar geen verandering heeft plaatsgehad

Van de bedrijven, waar in de periode 1976-1981 geen verandering in de leiding of de opzet van het bedrijf heeft plaatsgehad, zijn in 1981 de percentages bedrijven met een hinderwetvergunning en met aangevraagde hinderwetvergunning even groot als deze percentages voor alle bedrijven. Bij de bedrijven zonder verandering is het percentage vergunningen derhalve ook aanzienlijk toegenomen. Het is iets minder snel toegenomen dan bij alle bedrijven omdat de uitgangssituatie van de bedrijven, waar geen verandering in leiding of opzet plaats had, in 1976 beter was dan die van alle bedrijven. Dit geldt ook voor de drie deelgebieden.

3.4 Bedrijven met verandering in de bedrijfsleiding

Van de bedrijven die tussen 1976 en 1981 aan een zoon of schoonzoon zijn overgedragen, had in 1976 een relatief klein percentage een hinderwetvergunning. Dit percentage is echter zo laag omdat zeer veel van de overgedragen bedrijven in de gemeenten van onderzoek in Oost-Gelderland voorkomen en daar was het percentage bedrijven met hinderwetvergunning in 1976 erg laag (zie tabel 3.1). De percentages van 1981 in tabel 3.2 worden eveneens in sterke mate bepaald door de situatie in Oost-Gelderland.

Per deelgebied gelden zowel in 1976 als in 1981 voor de overgedragen

bedrijven met vergunning vrijwel dezelfde percentages als voor alle bedrijven met vergunning. Enige invloed van bedrijfsoverdracht aan zoon of schoonzoon op het percentage vergunningen kan dan ook niet worden geconstateerd.

Van de bedrijven die aan een ander dan aan een zoon of schoonzoon zijn overgedragen, had een groot deel al een vergunning in 1976. Het percentage bedrijven met vergunning is bij deze groep ook toegenomen en het is relatief hoog, maar een stimulering van deze toename door de overdracht kan uit de gegevens niet worden afgeleid.

De ontwikkeling van het percentage bedrijven met vergunning bij de bedrijven, die een maatschap aangingen of ontbonden, wekt wel de indruk, dat deze verandering in de bedrijfsleiding daarop van invloed is. In alle drie de deelgebieden doet deze sterke toename van het percentage bedrijven met vergunning zich voor. Het betreft wel kleine aantallen bedrijven per deelgebied.

De verandering in de bedrijfsleiding behoeft niet altijd de directe aanleiding te zijn voor het aanvragen van een hinderwetvergunning. Deze verandering kan reden zijn voor een aanmerkelijke uitbreiding van de veestapel, hetgeen weer de reden vormt voor het aanvragen van een hinderwetvergunning.

Bedrijven, waar zowel een verandering in de bedrijfsleiding plaats had als een begin werd gemaakt met intensieve veehouderij vallen onder de groep bedrijven met een verandering in de bedrijfsopzet.

3.5 Bedrijven met verandering in de bedrijfsopzet

Van de nieuwe gevestigde bedrijven met intensieve veehouderij, waaronder ook de bedrijven die ontstaan zijn door afsplitsing, heeft 70% een hinderwetvergunning. Men zou voor deze bedrijven een hoger percentage verwacht kunnen hebben. Voor de keuzegemeente op de Veluwe bedraagt het percentage nieuwe bedrijven dat een vergunning heeft of heeft aangevraagd 83; voor de gemeenten van onderzoek in Oost-Gelderland en het Rivierengebied respectievelijk 71 en 17. In het Rivierengebied betreft het echter weer een klein aantal bedrijven.

Dat niet alle nieuwe bedrijven een hinderwetvergunning hebben aangevraagd kan mogelijk veroorzaakt worden doordat een deel van deze bedrijven gebruik maakt van bestaande gebouwen voor de huisvesting van het vee, zodat het aanvragen van de benodigde vergunningen bij nieuwbouw niet nodig is.

Van de bestaande bedrijven die met intensieve veehouderij zijn begonnen, waaronder ook de bedrijven die een aanwezige veestapel van minder dan 10 sbe hebben uitgebreid, heeft een betrekkelijk gering deel een hinderwetvergunning, namelijk 50%. Ook hier kan als mogelijke verklaring van dit relatief lage percentage worden aangevoerd dat een deel van de bedrijven reeds over huisvesting voor de dieren beschikte.

In alle deelgebieden blijft het percentage van deze bedrijven dat een hinderwetvergunning heeft of heeft aangevraagd achter bij deze percentages van alle onderzochte bedrijven in het deelgebied.

Van de bedrijven die zijn opgeheven of die de intensieve veehouderij hebben afgestoten, had in 1976 slechts een zeer gering deel een hinderwetvergunning. Dit komt overeen met hetgeen men daarover zou kunnen verwachten. Het is ook in alle drie de deelgebieden het geval.

Ten slotte hebben de bedrijven die in een van beide peiljaren leegstand hadden - dat is leegstand van de hokken ten tijde van de metelling - in mindere mate een hinderwetvergunning dan alle bedrijven.

Het voorgaande leidt tot de volgende conclusies.

Verandering in de bedrijfsleiding heeft geen aanwijsbare invloed op de aanwezigheid van een hinderwetvergunning.

Nieuwvestiging blijkt wel van invloed te zijn op het percentage bedrijven met een vergunning in die zin dat van de nieuwgevestigde bedrijven een groter deel een vergunning heeft dan van alle bedrijven. Voor de keuzegemeenten van een van de drie deelgebieden gaat dit niet op, doch het gaat in dat deelgebied om een gering aantal bedrijven.

Het beginnen met intensieve veehouderij op bestaande bedrijven leidt niet tot een hoger percentage bedrijven met vergunning dan gemiddeld, maar het blijft zelfs achter.

Van de bedrijven die zijn opgeheven of waar de intensieve veehouderij is afgestoten, had een zeer gering deel een hinderwetvergunning.

4. KENMERKEN VAN BEDRIJF EN BEDRIJFSHOOFD IN RELATIE TOT DE AANWEZIGHEID VAN EEN HINDERWETVERGUNNING

4.1 Bedrijfstype en hinderwetvergunning

De indeling naar bedrijfstype die in onderstaande tabel wordt gehanteerd is alleen gebaseerd op de bedrijfstak intensieve veehouderij, ongeacht de omvang van de intensieve veehouderij en ongeacht de omvang van eventuele andere bedrijfstakken. Zo is een bedrijf met 100 mestvarkens en 150 melkkoeien getypeerd als een mestvarkensbedrijf. Bij meerdere takken van intensieve veehouderij is de meest overwegende tak - op basis van sbe's - als type genomen.

Tabel 4.1 Percentage bedrijven met hinderwetvergunning aanwezig of aangevraagd naar bedrijfstype (1981)

Bedrijfstype	Veluwe		O.-Geld.		Rivierengeb.		Totaal		aanw. + aang.	Aantal bedrijven
	aanweez.	aangev.	aanweez.	aangev.	aanweez.	aangev.	aanweez.	aangev.		
Vleeskalfbedrijf	73	3	25	12	-	-	70	3	73	195
Fokvarkensbedrijf	68	6	53	19	43	15	57	14	71	589
Mestvarkensbedrijf	65	7	43	20	45	8	54	13	67	653
fok-/mestv. bedr.	86	7	50	6	25	50	62	12	74	34
leghennenbedrijf	67	3	62	15	61	11	66	5	71	139
slachtkuikenbedr.	79	-	67	22	29	-	66	6	72	35
Moederdierenbedr.	48	5	100	-	50	-	55	4	59	27
Opfokbedr.	68	-	-	-	-	-	68	-	68	22
Alle bedrijven	68	5	49	19	44	12	59	11	70	1694

Wanneer alle in het onderzoek betrokken bedrijven worden gezien is er tussen de bedrijfstypen wel enig verschil in het percentage bedrijven met een hinderwetvergunning. De mestvarkensbedrijven en de moederdierenbedrijven blijven enigszins achter bij het gemiddelde, terwijl de vleeskalfbedrijven daar boven uitkomen. Dit geldt eveneens voor de keuzegemeente op de Veluwe en, voor wat betreft de mestvarkensbedrijven, voor de keuzegemeenten in Oost-Gelderland. Een relatief groot deel van de mestvarkensbedrijven heeft echter een aanvraag voor een hinderwetvergunning ingediend. De achterstand zal dus worden ingehaald.

Indien het percentage bedrijven met vergunning wordt opgeteld bij het percentage bedrijven met aangevraagde vergunning, dan zijn de verschillen tussen de bedrijfstypen veel geringer en nergens van wezenlijke betekenis. In zoverre er per deelgebied bedrijfstypen met duidelijk van het gemiddelde van het deelgebied afwijkende percentages voorkomen gaat het om kleine aantallen bedrijven.

Het totaal van de aanwezige en aangevraagde vergunningen beweegt zich bij alle bedrijfstypen rond de 70%. De tabel laat ook zien, dat de verschillen tussen de deelgebieden niet alleen voor alle bedrijven gelden, maar in de meeste

gevallen ook voor de bedrijven per bedrijfstype.

4.2 Produktieomvang en hinderwetvergunning

De produktieomvang, gemeten in sbe, kan betrekking hebben op de totale produktieomvang van het bedrijf en op de produktieomvang van de intensieve veehouderij. Ook kan de omvang van de bedrijven, omdat het hier gaat om de omvang in relatie tot de Hinderwet, gemeten worden in eenheden van mogelijke hinder, namelijk de mestvarkensseenheden. Het blijkt dat bij elk van deze drie maatstaven het percentage bedrijven met een hinderwetvergunning groter wordt naarmate de omvang toeneemt. Aangezien de produktieomvang van de intensieve veehouderij de meest voor de hand liggende maatstaf is, is in onderstaande tabel de relatie van deze produktieomvang met de aanwezigheid of de aanvraag van een hinderwetvergunning gegeven.

Tabel 4.2 Percentage bedrijven met hinderwetvergunning aanwezig of aangevraagd naar de omvang van de intensieve veehouderij (1981)

sbe int. veeh.	Veluwe		Oost-Gelderl.		Rivierengebied		Totaal			Aantal bedrij- ven	
	aanw.	aan- gevr.	aanw.	aan- gevr.	aanw.	aan- gevr.	aanw.	aan- gevr.	aanw. + aang.		
Tot	30	46	8	29	25	16	17	36	16	52	535
30 - 70	64	6	45	21	47	13	55	13	68	509	
70 - 110	81	2	66	15	63	5	74	7	81	256	
110 - 150	79	4	83	7	69	12	79	6	85	136	
150 - 190	90	2	72	14	57	-	82	5	87	95	
190 - 250	87	2	86	5	83	17	86	4	90	80	
250 e.m.	93	2	96	-	83	-	93	1	94	83	
Totaal	68	5	49	19	44	12	59	11	70	1694	

De tabel laat een regelmatige toename van het percentage bedrijven met een hinderwetvergunning zien bij een toenemende produktieomvang van de intensieve veehouderij. Ook wanneer de percentages van de bedrijven met een hinderwetvergunning en met een aanvraag daartoe worden samengevoegd, neemt de som van deze percentages regelmatig toe bij groter wordende produktieomvang. De deelgebieden laten eenzelfde beeld zien. In het Rivierengebied is het verloop wel iets minder regelmatig, maar het gaat daar soms om kleine aantallen bedrijven.

Voorts tonen de gegevens aan, dat de bedrijven met grotere eenheden intensieve veehouderij zeer overwegend over een hinderwetvergunning beschikken. Verder blijkt, dat de bedrijven met kleinere eenheden hun achterstand op het gebied van de hinderwetvergunningen aan het inhalen zijn. Van de bedrijven die een vergunning hebben aangevraagd heeft namelijk 46% een produktieomvang in de intensieve veehouderij van minder dan 30 sbe en 35% van 30 - 70 sbe. De overige 19% heeft meer dan 70 sbe intensieve veehouderij.

Het zal duidelijk zijn, dat in overeenstemming met de stijging van het percentage bedrijven met hinderwetvergunning bij toenemende omvang van de intensieve veehouderij, ook het percentage bedrijven met hinderwetvergunning zal stijgen bij een toenemend aantal dieren per bedrijf. Ter illustratie daarvan zijn gegevens vermeld in bijlage 1. Daaruit blijkt, dat voor alle takken van intensieve veehouderij geldt hetgeen hiervoor is geconstateerd.

Er is ook nog nagegaan of er een verband bestaat tussen het percentage bedrijven met een hinderwetvergunning en de grootte van het aandeel van de intensieve veehouderij in de totale produktieomvang.

Uit de gegevens blijkt, dat van de bedrijven met meer dan 80% intensieve veehouderij, dus de gespecialiseerde bedrijven, een iets hoger percentage een

hinderwetvergunning heeft of heeft aangevraagd (74%) dan van de bedrijven met minder dan 80% intensieve veehouderij (67%). Voor de bedrijven, waar het aandeel van de intensieve veehouderij minder dan 80% bedraagt, blijkt er geen verband te bestaan met het al of niet aanwezig zijn van een hinderwetvergunning.

4.3 De opvolgingssituatie en hinderwetvergunning

Gegevens over de opvolgingssituatie zijn bekend van bedrijven waarvan het bedrijfshoofd 50 jaar of ouder is en voor wie het exploiteren van zijn agrarisch bedrijf zijn hoofdberoep is. In de volgende tabel is het percentage bedrijven met hinderwetvergunning "aanwezig" of "aangevraagd" gegeven in relatie tot de opvolgingssituatie. De bedrijven genoemd in de regel "opvolging n.v.t." zijn de bedrijven van bedrijfshoofden voor wie het landbouwbedrijf een nevenactiviteit is en de bedrijven van hoofdberoepers die jonger zijn dan 50 jaar.

Tabel 4.3 Percentage bedrijven met hinderwetvergunning aanwezig of aangevraagd naar de bedrijfsopvolgingssituatie (1981)

Opvolgings- situatie	Veluwe		Oost-Gelderl.		Rivierengeb.		Totaal			Aantal bedrij- ven
	aanw.	aan- gevr.	aanw.	aan- gevr.	aanw.	aan- gevr.	aanw.	aan- gevr.	aanw. + aang.	
opvolging n.v.t.	71	5	49	20	41	9	60	11	71	1107
wel opvol- ger	81	4	63	16	63	25	70	12	82	235
geen op- volger	51	6	33	21	43	16	44	12	56	352
Totaal	68	5	49	19	44	12	59	11	70	1694

Het percentage van de bedrijven, waarvan de opvolgingssituatie niet gegeven is, dat over een vergunning beschikt of heeft aangevraagd komt ten naaste bij overeen met deze percentages van alle bedrijven.

Op de bedrijven met een opvolger zijn deze percentages hoger dan gemiddeld, terwijl ze op de bedrijven zonder opvolger beneden het gemiddelde liggen. Dit geldt voor het totaal van alle bedrijven en voor de bedrijven per deelgebied, hoewel het Rivierengebied een wat afwijkend beeld laat zien.

Het al of niet hebben van een hinderwetvergunning houdt duidelijk verband met het wel of niet aanwezig zijn van een opvolger.

4.4 Leeftijd en beroepsgroep van het bedrijfshoofd en hinderwetver- gunning

Naarmate de leeftijd van het bedrijfshoofd hoger is neemt het percentage bedrijven met een hinderwetvergunning af. Onder de hoofdberoepsbedrijven blijkt het percentage bedrijven met een hinderwetvergunning groter te zijn dan onder de nevenberoepsbedrijven.

Dit geldt zowel voor de bedrijven in totaal als voor de bedrijven per deelgebied. In de gemeenten van onderzoek in het Rivierengebied springt de leeftijds-
groep van 50 - 65 jaar er uit met een relatief hoog percentage aanwezige en aan-
gevraagde vergunningen. In dat gebied valt voorts op dat het percentage nevenbe-
drijven met hinderwetvergunning erg laag is.

Tabel 4.4 Percentage bedrijven met hinderwetvergunning aanwezig of aangevraagd naar leeftijd en beroepsgroep van het bedrijfshoofd (1981)

Leeftijd en beroepsgroep	Veluwe		O.-Gelderl.		Rivierengeb.		Totaal			Aantal bedrij- ven
	aanw.	aan- gevr.	aanw.	aan- gevr.	aanw.	aan- gevr.	aanw.	aan- gevr.	aanw. + aang.	
tot 35 jaar	78	5	59	19	52	4	71	8	79	243
35 - 50 jaar	75	5	54	19	40	11	65	10	75	683
50 - 65 jaar	61	6	44	20	44	18	52	13	65	637
65 jaar e.m.	32	4	37	20	33	-	34	11	45	131
hoofdber.bedr.	71	5	53	18	51	13	62	11	73	1283
nevenber.bedr.	59	5	33	24	11	11	47	12	59	411
Totaal	68	5	49	19	44	12	59	11	70	1694

5. DE BEDRIJVEN ZONDER HINDERWETVERGUNNING

5.1 Kenmerken van bedrijf en bedrijfshoofd

Van de bedrijven met intensieve veehouderij in de gemeenten van onderzoek heeft 30% geen hinderwetvergunning en ook (nog) geen aanvraag daarvoor ingediend. Het is van belang wat meer van deze bedrijven te weten om zo mogelijk enig inzicht te krijgen in de achtergronden van het niet aanwezig zijn van een hinderwetvergunning. Tevens is dat van belang omdat deze bedrijven in de toekomst met de Hinderwet in aanraking kunnen komen. Zij zijn immers alle hinderwetplichtig.

In het voorgaande is al gebleken dat, naast de verschillen in het percentage bedrijven met vergunning tussen de deelgebieden, er onder de bedrijven met kleinere eenheden vee, onder de bedrijven zonder opvolger, onder de nevenberoepsbedrijven en onder de bedrijven van oudere bedrijfshoofden procentueel minder bedrijven met een hinderwetvergunning voorkomen dan onder hun tegenvoeters. Deze aspecten zullen voor een deel ook samenvallen. Daarvan geeft de volgende tabel een beeld.

Tabel 5.1 Bedrijven zonder hinderwetvergunning, procentueel verdeeld naar omvang van de intensieve veehouderij, naar totale produktieomvang, naar leeftijd en naar beroepsgroep van het bedrijfshoofd (1981)

Totale prod. omv. sbe	Prod. omv. int.veeh. sbe	tot 50 jaar		50 jaar e.o.		To- taal
		hoofd- beroep	neven- beroep	hoofd-1) beroep	Neven- beroep	
	tot 30	5	8	11 (9)	17	41
tot 90	30 - 70	1	5	7 (0)	2	15
	70 e.m.	0	1	1 (0)	-	2
	tot 30	4	-	5 (44)	-	9
90 e.m.	30 - 70	10	-	7 (46)	0	17
	70 e.m.	8	1	7 (23)	-	16
Totaal		28	15	38 (21)	19	100

1) Het getal tussen haakjes is het opvolgingspercentage.

Van de bedrijven zonder hinderwetvergunning in de gemeenten van onderzoek heeft 58% een totale produktieomvang van nog geen 90 sbe. Het merendeel van deze bedrijven (kleiner dan 90 sbe) heeft een produktieomvang in de intensieve veehouderij die kleiner is dan 30 sbe. Er zijn maar weinig bedrijven in deze groep met een omvang van de intensieve veehouderij die groter is dan 70 sbe. Uit de gegevens in tabel 5.1 blijkt voorts dat er in deze groep relatief veel nevenbedrijven voorkomen. Van de bedrijfshoofden in deze groep is 65% ouder dan 50 jaar. Het opvolgingspercentage bedraagt 5%.

Voor de bedrijven die kleiner zijn dan 90 sbe gaat dus een kleine produktieomvang samen met een hoog percentage nevenberoepsbedrijven, een hoog percentage oudere bedrijfshoofden en weinig opvolgers. Voor deze bedrijven zal er als regel geen uitzicht op continuïteit bestaan.

Onder de onderzochte bedrijven zonder hinderwetvergunning die groter zijn dan 90 sbe komen weinig nevenberoepsbedrijven voor. Meer dan de helft van de bedrijfshoofden is jonger dan 50 jaar en het opvolgingspercentage bedraagt 37%. Voor een beperkt deel van de bedrijven in deze groep is de omvang van de intensieve veehouderij kleiner dan 30 sbe en in de meeste gevallen ook relatief van geringe betekenis. Voor de meeste bedrijven in deze groep moet wel worden

uitgegaan voor een streven naar continuïteit.

5.2 Mogelijke omvang van de intensieve veehouderij

Van de onderzochte bedrijven met intensieve veehouderij en zonder hinderwetvergunning bestond 80% al in 1976. Een 20% is er sedertdien bijgekomen door nieuwvestiging, afsplitsing of door op een bestaand bedrijf te beginnen met intensieve veehouderij.

Voor de bedrijven, die in 1976 bij het eerder genoemde onderzoek betrokken waren, zijn destijds gegevens verzameld over de aard van en de afstand tot het meest relevante hindergevoelige object. Daarmee is vastgesteld hoe groot de omvang van de intensieve veehouderij ten hoogste mag zijn, wanneer een aanvraag voor een hinderwetvergunning uitsluitend wordt beoordeeld op grond van de afstandsgrafiek uit de brochure met richtlijnen voor de toepassing van de Hinderwet op de intensieve veehouderij. Gezien de geringe veranderlijkheid van de hindergevoelige objecten is aangenomen dat deze gegevens nog bruikbaar zijn om aan te geven hoe de situatie nu is.

In de volgende tabel is aangegeven hoe het percentage bedrijven zonder hinderwetvergunning verdeeld is over nieuwvestiging en dergelijke en over de verschillende mogelijkheden ten aanzien van de omvang van de intensieve veehouderij.

Tabel 5.2 Percentage bedrijven zonder hinderwetvergunning verdeeld naar nieuwvestiging e.d. sinds 1976 en voor langer bestaande bedrijven naar de mogelijke omvang van de intensieve veehouderij bij strikte toepassing van de afstandsgrafiek (1981).

Keuzegemeenten in deelgebied	Nieuwvestiging en int.veeh. aanvang	Int.veeh. niet toelaatbaar	Omv.int. veeh. groter dan toelaatbaar	Uitbreiding int. veeh. met 0-100 m.v.e.1)	Uitbreiding int. veeh. met 100 e.m. m.v.e.1) kan	Totaal van bedrijven zonder vergunning	%	aantal
Veluwe	5	3	2	1	16	27		249
O.-Gelderl.	6	6	1	2	17	32		204
Rivierengeb.	12	23	1	-	8	44		63
Totaal	6	6	1	1	16	30		516

1) M.v.e. = mestvarkenseenheid.

De aanvraag voor een hinderwetvergunning zal bij beoordeling op basis van de afstandsgrafiek blijken de tabel voor circa 60% van de onderzochte bedrijven zonder vergunning op de Veluwe en in Oost-Gelderland geen problemen opleveren. In het Rivierengebied geldt dat voor slechts 18% van de onderzochte bedrijven zonder vergunning. In dat laatste gebied is daarentegen op ruim 50% van de onderzochte bedrijven met intensieve veehouderij en zonder vergunning de intensieve veehouderij op basis van de afstandsgrafiek niet toelaatbaar. Voor de beide andere deelgebieden geldt dat voor 10 à 20% van de bedrijven zonder vergunning. De situatie is wat dit betreft in het Rivierengebied derhalve duidelijk ongunstiger dan in de twee andere deelgebieden.

Een beperkt deel van de bedrijven zou een hinderwetvergunning kunnen krijgen die echter niet toereikend is.

De nieuwvestigde bedrijven maken 20 à 25% uit van het aantal bedrijven zonder vergunning.

De bedrijven waar intensieve veehouderij niet toelaatbaar is, kunnen problemen ervaren bij het aanvragen van een hinderwetvergunning. Om enig inzicht te krijgen in de aard van deze bedrijven zijn in tabel 5.3 enkele kenmerken bijeen gezet.

Tabel 5.3 Procentuele verdeling van bedrijven zonder hinderwetvergunning, waar intensieve veehouderij bij beoordeling op basis van de afstandsgrafiek niet toelaatbaar is, naar enkele kenmerken van bedrijf en bedrijfshoofd(1981)

Totale prod.omv. sbe	Prod.omv. int.veeh. sbe	Tot 50 jaar		50 jaar e.o.		To- taal
		hoofd- beroep	neven- beroep	hoofd-1) beroep	neven- beroep	
	Tot 30	5	8	12(8)	13	38
tot 90	30 - 70	2	2	7(0)	5	15
	70 e.m.	2	-	-	-	2
	tot 30	6	-	3(100)	-	9
90 e.m.	30 - 70	8	-	4(50)	-	12
	70 e.m.	10	-	13(29)	-	24
Totaal		33	10	39(25)	18	100

1) Het getal tussen haakjes is het opvolgingspercentage.

Uit een vergelijking van de gegevens van bovenstaande tabel met die van tabel 5.1, welke betrekking heeft op alle bedrijven zonder hinderwetvergunning, blijkt dat er geen wezenlijke verschillen zijn. Onder de bedrijven zonder vergunning uit tabel 5.3 komen relatief wat meer hoofdberoepsbedrijven voor dan onder alle bedrijven zonder vergunning. Ruim de helft van de bedrijven waar intensieve veehouderij niet toelaatbaar is, is kleiner dan 90 sbe, waaronder relatief veel nevenberoepsbedrijven, relatief veel oudere bedrijfshoofden en weinig opvolgers. Bijna de helft van de bedrijven, waar intensieve veehouderij niet toelaatbaar is (dat komt overeen met circa 3% van alle in het onderzoek betrokken bedrijven), is groter dan 90 sbe. Het zijn allen hoofdberoepsbedrijven en het opvolgingspercentage bedraagt 43.

Ook voor de andere groepen bedrijven die onderscheiden zijn in verband met de mogelijke omvang van de intensieve veehouderij (zie tabel 5.2) en voor de bedrijven, die in 1981 voor het eerst in het onderzoek waren betrokken, zijn een aantal kenmerken bijeen gezet. Zie daarvoor bijlage 2.

In vergelijking met de kenmerken van alle bedrijven zonder hinderwetvergunning (tabel 5.1) kan het volgende worden opgemerkt. Onder de bedrijven, waar de omvang van de intensieve veehouderij groter is dan toelaatbaar, komen iets meer hoofdberoepsbedrijven voor en ook iets meer bedrijven die groter zijn dan 90 sbe, maar vooral meer bedrijven met grotere eenheden intensieve veehouderij.

Ook onder de bedrijven die met meer dan 100 m.v.e. kunnen uitbreiden komen iets meer hoofdberoepsbedrijven en bedrijven die groter zijn dan 90 sbe voor. Het percentage bedrijven met grotere eenheden intensieve veehouderij komt in deze groep echter niet boven het gemiddelde voor alle bedrijven zonder hinderwetvergunning. In de eerstgenoemde groep is de drang tot uitbreiding van de intensieve veehouderij blijkbaar groter geweest dan in de tweede groep.

Onder de nieuwgevestigde bedrijven en de bedrijven die met intensieve veehouderij zijn begonnen komen meer nevenberoepsbedrijven en meer kleine bedrijven voor.

Tenslotte is er nog de vraag in hoeverre de resultaten van dit onderzoek kunnen gelden voor geheel Gelderland. Indien in de gemeenten van onderzoek de situatie ten aanzien van de hinderwetvergunningen representatief zou zijn voor het deelgebied waarin deze gemeenten liggen, zou het mogelijk zijn de resultaten voor het onderzoek te vertalen voor geheel Gelderland. Er zijn echter redenen om aan te nemen dat de gemeenten van onderzoek in dit opzicht niet representatief zijn.

Indien op andere wijze inzicht verkregen kan worden in deze representativiteit, is het wel van belang te weten hoeveel bedrijven met intensieve veehouderij er in Gelderland en in de deelgebieden voorkomen. Aangezien het onderzoek betrekking had op bedrijven, waar de omvang van de intensieve veehouderij tenminste 10 sbe bedroeg, is het aantal van deze bedrijven in tabel 5.4 gegeven. Het is voorts een benadering, omdat het exacte gegeven niet beschikbaar is.

Tabel 5.4 Aantal bedrijven met meer dan 10 sbe intensieve veehouderij 1981

Deelgebied	In gemeenten van onderzoek	In alle gemeenten
Veluwe	910	4600
Oost-Gelderland	640	5200
Rivierengebied	144	1000
Totaal	<u>1694</u>	<u>11400</u>

6. SAMENVATTING

1. In aansluiting op een eerder onderzoek van het Landbouw-Economisch Instituut, dat is uitgevoerd in 1976, is in Gelderland in een aantal gemeenten nagegaan hoeveel bedrijven met intensieve veehouderij in 1981 over een hinderwetvergunning beschikten en in hoeverre er ten aanzien van enkele kenmerken verschil bestaat tussen bedrijven met en bedrijven zonder hinderwetvergunning.
Ook is nagegaan in hoeverre verandering in de bedrijfsleiding en opheffing en nieuwvestiging van bedrijven of van de intensieve veehouderij verband houden met de aanwezigheid van een hinderwetvergunning.
2. Het percentage bedrijven met intensieve veehouderij dat over een hinderwetvergunning beschikte, is in de gemeenten van onderzoek in de periode 1976-1981 toegenomen van 26 tot 59. In verband met een wijziging van de Hinderwet is gedurende de laatste maanden van 1981 nog een groot aantal aanvragen voor een hinderwetvergunning ingediend, namelijk door 11% van de in het onderzoek betrokken bedrijfshoofden. Van deze aanvragen was in de eerste helft van 1982 het merendeel ingewilligd. In de loop van 1982 zal aldus in totaal 70% van de bedrijven met intensieve veehouderij over een hinderwetvergunning beschikken.
3. In 1976 was het percentage bedrijven met een hinderwetvergunning in de gemeente van onderzoek op de Veluwe aanzienlijk hoger dan in de gemeenten van onderzoek in Oost-Gelderland, terwijl dat percentage voor de gemeenten van onderzoek in het Rivierengebied tussen beide eerstgenoemden in lag. In 1981 bestaan deze verschillen nog steeds.
In Oost-Gelderland is de achterstand echter, rekening houdend met de aangevraagde vergunningen, in belangrijke mate ingehaald.
4. Verandering in de bedrijfsleiding heeft geen duidelijk aanwijsbare invloed op de aanwezigheid van een hinderwetvergunning. Van de nieuw gevestigde bedrijven heeft een iets groter deel een hinderwetvergunning dan het gemiddelde van alle bedrijven. Bij de bestaande bedrijven die met intensieve veehouderij zijn begonnen blijft het percentage bedrijven met vergunning achter bij het gemiddelde van alle bedrijven.
Van de opgeheven bedrijven en van de bedrijven, waar de intensieve veehouderij is afgestoten, had in 1976 een zeer gering deel een hinderwetvergunning.
5. Er bestaan geen wezenlijke verschillen tussen de bedrijven van de onderscheiden bedrijfstypen in de mate waarin zij over een hinderwetvergunning beschikken.
6. Naarmate de totale produktieomvang en de produktieomvang van de intensieve veehouderij groter is, beschikken de bedrijven vaker over een hinderwetvergunning. De bedrijven met grotere eenheden vee zijn grotendeels van een hinderwetvergunning voorzien. Van de bedrijven met kleinere eenheden vee hebben er relatief veel in de laatste maanden van 1981 een aanvraag voor een hinderwetvergunning ingediend.
7. Op bedrijven waar een opvolger is, op bedrijven van jongere bedrijfshoofden en op hoofdberoepsbedrijven is vaker een hinderwetvergunning aanwezig dan op bedrijven zonder opvolger, op bedrijven van oudere bedrijfshoofden en op nevenbedrijven.
8. Van de bedrijven zonder hinderwetvergunning heeft 58% een totale produktieomvang die kleiner is dan 90 sbe. De produktieomvang van de intensieve veehouderij is op deze kleine bedrijven eveneens in het algemeen zeer gering. Veel van de bedrijven in deze groep zijn nevenbedrijf en er zijn ook relatief veel bedrijven met een bedrijfshoofd dat 50 jaar of ouder is. Voorts zijn er in deze groep weinig bedrijven met een opvolger.
De overige 42% van de bedrijven zonder hinderwetvergunning heeft een pro-

duktieomvang die groter is dan 90 sbe. Het zijn overwegend hoofdberoepsbedrijven. Ruim de helft van de bedrijfshoofden is jonger dan 50 jaar en het opvolgingspercentage is relatief hoog.

9. Van de onderzochte bedrijven zonder hinderwetvergunning is 20% na 1976 gesticht of met intensieve veehouderij begonnen. De overige 80% van die bedrijven was betrokken bij het onder 1 genoemde onderzoek van 1976. Van deze bedrijven zijn uit dat onderzoek gegevens bekend over de hoogst toelaatbare omvang van de intensieve veehouderij bij strikte toepassing van de afstandsgrafiek. Aangenomen is dat deze gegevens nog bruikbaar zijn. Het blijkt dat op 20% van de bedrijven zonder hinderwetvergunning (d.i. 6% van alle onderzochte bedrijven) intensieve veehouderij niet toelaatbaar is en dat op 57% van deze bedrijven (d.i. 17% van alle onderzochte bedrijven) uitbreiding van de intensieve veehouderij mogelijk is. Op 3% van de bedrijven zonder vergunning (d.i. 1% van alle onderzochte bedrijven) is de omvang van de intensieve veehouderij groter dan toelaatbaar. In het Rivierengebied is de situatie, wat de toelaatbare omvang van de intensieve veehouderij op de onderzochte bedrijven zonder hinderwetvergunning betreft, aanmerkelijk ongunstiger dan in de twee andere deelgebieden.
10. De bedrijven waar de intensieve veehouderij niet toelaatbaar is, kunnen problemen ervaren bij de aanvraag van een hinderwetvergunning. De kenmerken van deze bedrijven komen in grote lijnen overeen met de kenmerken van alle bedrijven zonder hinderwetvergunning, zoals samengevat onder 8. Een gering verschil is dat er onder de bedrijven, waar de intensieve veehouderij niet toelaatbaar is, iets meer hoofdberoepsbedrijven voorkomen dan onder alle bedrijven zonder vergunning.

Bijlage I

a. Percentage bedrijven naar aanwezigheid hinderwetvergunning en aantal vleeskalveren per bedrijf

Aantal vleeskalveren	verg. aanw.	verg. aangevr.	geen verg.	aant. bedr.
1 - 100	59	1	40	90
100 - 300	71	4	25	109
300 e.m.	93	2	5	60
Totaal	<u>72</u>	<u>2</u>	<u>26</u>	<u>259</u>

b. Percentage bedrijven naar aanwezigheid hinderwetvergunning en aantal fokzeugen per bedrijf.

aantal fokzeugen	verg. aanw.	verg. aangevr.	geen verg.	aant. bedr.
1 - 30	41	17	42	278
30 - 100	63	14	23	267
100 e.m.	83	7	10	133
Totaal	<u>58</u>	<u>14</u>	<u>28</u>	<u>678</u>

c. Percentage bedrijven naar aanwezigheid hinderwetvergunning en aantal mestvarkens per bedrijf.

aantal mestvarkens	verg. aanw.	verg. aangevr.	geen verg.	aant. bedr.
1 - 100	48	11	41	239
100 - 500	58	12	30	662
500 e.m.	83	6	11	138
Totaal	<u>59</u>	<u>11</u>	<u>30</u>	<u>1039</u>

d. Percentage bedrijven naar aanwezigheid hinderwetvergunning en aantal leghennen 5 mnd. e.o. per bedrijf.

aantal leghennen	verg. aanw.	verg. aangevr.	geen verg.	aant. bedr.
1 - 3000	49	12	39	112
3000 - 10000	71	2	27	66
10000 e.m.	80	5	15	61
Totaal	<u>63</u>	<u>7</u>	<u>30</u>	<u>239</u>

e. Percentage bedrijven naar aanwezigheid hinderwetvergunning en aantal slachtkuikens per bedrijf.

aantal slachtkuikens	verg. aanw.	verg. aangevr.	geen verg.	aant. bedr.
1 - 10000	54	4	42	26
10000 - 30000	70	5	25	20
30000 e.m.	100	-	-	4
Totaal	<u>64</u>	<u>4</u>	<u>32</u>	<u>50</u>

Bijlage II Procentuele verdeling van bedrijven zonder hinderwetvergunning, naar enkele kenmerken voor bedrijf en bedrijfshoofd per onderscheiden mogelijkheid van de intensieve veehouderij.

Mogelijke omvang van de intensieve veehouderij	Totale prod.omv. sbe	Prod.omv. int.veeh. sbe	Tot 50 jaar		50 jaar e.o.		To-taal
			Hoofd-beroep	Neven-beroep	Hoofd-1) beroep	Neven-beroep	
Bedrijven waar de omvang van de intensieve veehouderij groter is dan toelaatbaar	tot 90	tot 30	-	-	4 (0)	13	17
		30 - 70	13	4	9 (0)	-	26
		70 e.m.	-	4	-	-	4
90 e.m.	90 e.m.	tot 30	-	-	-	-	-
		30 - 70	4	-	4 (100)	-	9
		70 e.m.	18	4	22 (20)	-	44
		totaal	35	13	39 (22)	13	100
Bedrijven waar de omvang van de intensieve veehouderij kan worden uitgebreid met 0-100 m.v.e.	tot 90	tot 30	-	10	15 (0)	20	45
		30 - 70	-	10	10 (0)	-	20
		70 e.m.	-	-	5 (0)	-	5
90 e.m.	90 e.m.	tot 30	5	-	5 (100)	-	10
		30 - 70	10	-	5 (0)	-	15
		70 e.m.	-	-	5 (0)	-	5
		totaal	15	20	45 (11)	20	100
Bedrijven waar de omvang van de intensieve veehouderij met meer dan 100 m.v.e. kan worden uitgebreid	tot 90	tot 30	3	4	13 (9)	16	36
		30 - 70	1	3	9 (0)	1	14
		70 e.m.	-	0	1 (0)	-	1
90 e.m.	90 e.m.	tot 30	5	-	6 (35)	-	12
		30 - 70	12	-	10 (46)	0	22
		70 e.m.	8	1	6 (19)	-	15
		totaal	29	9	45 (20)	17	100
Bedrijven die na 1976 nieuw zijn gesticht of met intensieve veehouderij zijn begonnen	tot 90	tot 30	13	20	4 (25)	23	60
		30 - 70	1	10	3 (0)	-	14
		70 e.m.	-	3	-	-	3
90 e.m.	90 e.m.	tot 30	-	-	4 (25)	-	4
		30 - 70	6	-	5 (40)	-	11
		70 e.m.	2	3	3 (33)	-	8
		totaal	22	36	19 (36)	23	100

1) Het getal tussen haakjes is het opvolgingspercentage.